

Język polski

„Ja i świat”

**Projekty dydaktyczne
dla klasy VI**

część I

**Pod redakcją
Henryki Kaczorowskiej**

**Oficyna Wydawnicza
MARKA**

KIELCE 2003 r.

© Copyright by
OFICyna WYDAWNICZA „MARKA”
Kielce 2003 r.

Żadna część tej pracy nie może być powielana ani rozpowszechniana
w jakiegokolwiek formie (mechanicznej lub elektronicznej) bez zgody wydawcy.

ISBN 83-86011-47-5

Wydawca:
OFICyna WYDAWNICZA „ MARKA”
25-634 Kielce 28, skrytka poczt.1051
tel. (0-41) 36-99-189
e-mail: marka@free.art.pl www: <http://free.art.pl/marka>

Skład i łamanie: STUDIO MARKA

Druk: DRUKARNIA GŁOWACCY, KIELCE

SPIS TREŚCI

I.	Anna Pasek, Lidia Pasich, Henryka Kaczorowska, PROPOZYCJA PLANU PRACY W I SEMESTRZE KLASY VI - wg podręczników „Ja i świat“	5
II.	PROJEKTY ZAJĘĆ	23
1.	H. Kaczorowska, <i>Wracamy bogatsi o nowe przeżycia i doświadczenia...</i>	23
2.	H. Kaczorowska, <i>Jak Przemek wyobraża sobie przyszłość?</i> - P. Leszczyński, <i>Wierszyk futurologiczny</i>	24
3.	Agnieszka Rosińska, <i>Czarodziejka wyobraźnia</i> - Z. Herbert, <i>Pudelko zwane wyobraźnią</i>	26
4.	H. Kaczorowska, <i>Pamiętajmy o ortografii!</i> , Pisownia <i>ó, u, rz, ż, ch, h.</i> - Sprawdzian ortograficzny	28
5.	Martyna Kwiecińska, <i>W jakich książkach warto utonąć?</i> - S. Lem, <i>Pierwsze lektury</i>	30
6.	H. Kaczorowska, <i>By mowa nie była źródłem nieporozumień...</i>	31
7.1.	H. Kaczorowska, <i>Jak polknąć bakcyła historii - zagadka SPONY.</i> E. Niziurski, <i>Sposób na Alcybiadesa</i>	33
7.2.	A. Rosińska, <i>Jak planować zajęcia i gospodarować czasem?</i>	34
8.	H. Kaczorowska, <i>Potrafimy korzystać ze słowników</i>	36
9.	H. Kaczorowska, <i>Oplakane skutki czytania i pisania bez zrozumienia</i> - B. Hertz, <i>Pamiętna klasówka</i>	38
10.	Mariola Szot, <i>Kim są: Agata Abbot i Długonogi Pająk?</i> - Joan Webster, <i>Długonogi Pająk</i>	40
11.	H. Kaczorowska, <i>Informuję, radzę, odmawiam, zachęcam...</i>	42
12.	H. Kaczorowska, <i>Jaki powinien być prawdziwy przyjaciel?</i> - M. Fox, <i>Mieć prawdziwą koleżankę...</i>	44
13.	M. Szot, <i>O sztuce pisania wypracowań</i> - H. Ozogowska, <i>Wypracowanie Michała</i>	45
14.	H. Kaczorowska, <i>Czy rozumiesz, co czytasz? Test</i>	47
15.	M. Szot, <i>Dowcip udany czy wątpliwy? - ocena wypracowania Marka.</i> H. Snopkiewicz, <i>Widok z okna</i>	48
16.	H. Kaczorowska, <i>Żeby dostrzec piękno, trzeba uważnie patrzeć</i> - K. Przerwa-Tetmajer, <i>W lesie</i>	49
17.	H. Kaczorowska, <i>Powtarzamy wiadomości o czasowniku.</i>	50
18.	M. Szot, <i>Zobacz, ile jesieni</i> - Julian Tuwim, <i>Strofy o późnym lecie.</i>	52
19.	H. Kaczorowska, <i>Wybiera się jak sójka za morze i wybrać się nie może.</i> O czasownikach dokonanych i niedokonanych.	54
20.	M. Szot, <i>Trud i radość pisania</i> - J. Harasymowicz, <i>Narowistość pióra</i> ; W. Szymborska, <i>Radość pisania</i>	55
21.	<i>Propozycje tematów wypracowań klasowych</i>	57
22.	H. Kaczorowska, <i>Wyrażamy polecenia, rozkazy i prośby</i>	58
23.1.	M. Kwiecińska, <i>Podróżujemy śladami Robinsona Crusoe...</i> - D. Defoe, <i>Przypadki Robinsona Crusoe</i>	59
23.2.	M. Kwiecińska, <i>Trudności są po to, aby je przezwyciężyć</i> - Z. Robinsonem na bezludnej wyspie	60
23.3.	M. Kwiecińska, <i>Konferencja prasowa Robinsona Crusoe</i>	62
23.4.	H. Kaczorowska, <i>Robinson Crusoe i jego przygody</i> - sprawdzian	64
24.1.	H. Kaczorowska, <i>Gdyby tygrysy jadły irysy...</i> Mówimy o czynnościach przypuszczalnych	66
24.2.	H. Kaczorowska, <i>O pisowni cząstek -bym, -byś, -by, -byśmy, -byście</i>	67
25.	Zbigniew Tomczyk, <i>Znaki przeszłości</i> - Stanisław Grochowiak, <i>Królewna przeszłość</i>	68
26.1.	H. Kaczorowska, <i>Kto jest czynny, a kto - bierny? O stronie czynnej czasownika</i>	70
26.2.	H. Kaczorowska, <i>Kiedy czasowniki występują w stronie biernej?</i>	71
27.	Z. Tomczyk, <i>Władysław Łokietek - „mąż wielki, małego ciała, a potężnej siły ducha”</i> - J. I. Kraszewski, <i>Testament króla</i>	72
28.	H. Kaczorowska, <i>Wszystko o czasowniku...</i> Test sprawdzający	74
29.	Z. Tomczyk, <i>Król, który „zastał Polskę drewnianą, a zostawił murowaną”</i> - Janko z Czarnkowa, <i>fragm. Kroniki</i>	76
30.	M. Szot, Z. Tomczyk, <i>Prawie wszystko o pisowni wielką literą</i>	77
31.	Z. Tomczyk, <i>Jadwiga - mądra królowa i człowiek o wielkim sercu</i> - M. Orłóń, <i>Stopka królowej Jadwigi.</i>	79

32. H. Kaczorowska, <i>Jakie wyrazy zaliczamy do rzeczowników?</i> Powtórzenie wiadomości	80
33. A. Rosińska, <i>Wielka bitwa, historyczne zwycięstwo</i> - H. Sienkiewicz, <i>Bitwa pod Grunwaldem</i>	82
34. A. Rosińska, <i>Świat zaklęty w drewnie</i> - K.I. Gałczyński, <i>Piosenka o Wicie Stwoszu</i> .	84
35. A. Rosińska, <i>Kruk krukowi oka nie wykole. Temat i końcówka w odmianie rzeczowników</i>	86
36. A. Rosińska, <i>Sam przeciw gwiazdom...</i> Wł. Broniewski, <i>Kopernik</i> .	88
37. A. Rosińska, <i>W gościnie u Jana z Czarnolasu</i> - J. Porazińska, <i>W czarnoleskim dworze</i>	89
38. A. Rosińska, <i>Przyjaciele naszych przyjaciół są naszymi przyjaciółmi. Tematy oboczne w odmianie rzeczowników.</i>	91
39. H. Kaczorowska, <i>„Fraszki” - klejnoty polskiego słowa</i> - J. Kochanowski, <i>Fraszki</i> .	93
40. A. Rosińska, <i>„Obrazami opowiadać dzieje...”</i> - T. Szyma, <i>Matejko</i> ; H. Mortkowicz-Olczakowa, <i>Wuj Jan</i> .	95
41. A. Rosińska, <i>Jak poprawnie pisać zakończenia: -dztwo; -stwo; -ctwo; -śba; -źba; -zca; -źca; -zka w rzeczownikach</i>	97
42. A. Rosińska, <i>Nastał dzień niepodległości...</i> - cytaty z „Tygodnika Ilustrowanego”.	98
43. A. Rosińska, <i>Wiem, jak odmieniać nazwiska</i>	100
44. A. Rosińska, <i>Legenda, która przetrwała...</i> Pieśni legionowe: <i>Maszerują strzelcy; Pierwsza brygada</i>	102
45. A. Rosińska, <i>Jak odmieniamy nazwy miejscowości?</i>	103
46. H. Kaczorowska, <i>Przyszło im zginąć latem</i> - K. I. Gałczyński, <i>Pieśń o żołnierzach z Westerplatte</i>	105
47. A. Rosińska, <i>Gdzie dobre słowa, tam zgoda gotowa. Wszystko o przymiotnikach</i>	107
48. A. Rosińska, <i>Młodzi bohaterowie powstania warszawskiego</i> - J. Szczepański, <i>Pałacik Michła</i>	109
49. H. Kaczorowska, <i>Przed Grobem Nieznanego Żołnierza...</i> - Ola z Warszawy, <i>Siwy Pan</i>	111
50. A. Rosińska, <i>Kłopotliwe zakończenia przymiotników</i>	112
51.1. Monika Gawryłowicz, <i>Spotkanie z bohaterami powieści</i> - I. Jurgielewiczowej, <i>Ten obcy</i>	114
51.2. A. Rosińska, <i>Gdy tak jak Zenek nie ma się domu</i> - I. Jurgielewiczowa, <i>Ten obcy</i>	116
51.3. M. Gawryłowicz, <i>Jaki był Zenek - główny bohater powieści „Ten obcy”?</i> Charakterystyka postaci	118
52. A. Rosińska, <i>Rzeczowniki i przymiotniki bez tajemnic</i>	119
53. Elżbieta Kozłowska, <i>Co to znaczy „Być Człowiekiem”?</i> R. Kipling, <i>List do syna</i>	121
54. A. Rosińska, <i>Co jest najpiękniejsze na świecie?</i> - A. Stern, <i>Najpiękniejsze na świecie</i>	125
55. H. Kaczorowska, <i>Gdzie dwóch się bije, tam trzeci korzysta. O liczebnikach</i>	126
56. E. Kozłowska, <i>Zło dobrem zwyciężaj!</i> W. Szymborska, <i>Nienawiść</i> , R. Krynicki, <i>Dobroć</i>	128
57. A. Rosińska, <i>Wszędzie dobrze, ale w domu najlepiej. Co wiemy o przysłówkach?</i>	130
58. H. Kaczorowska, <i>Przedświąteczny zawrót głowy</i> - E. Lisiecka, <i>Zachary Plater na zakupach</i>	131
59. A. Rosińska, <i>„Ktoś pukał (...), aleśmy nie słyszeli”</i> - E. Bryll, <i>Ktoś pukał</i>	133
60. A. Rosińska, <i>Pielęgnujmy tradycję!</i> K. Daukszewicz, <i>Świąteczny stół</i>	135
61. A. Rosińska, <i>Jak rodzi się przyjaźń?</i> A. de Saint-Exupery, <i>Ważna prawda</i>	137
62. H. Kaczorowska, <i>Nad przepaścią krawężnika</i> - T. Różewicz, <i>Przepaść</i>	139
63.1. H. Kaczorowska, <i>Zastępujemy rzeczowniki zaimkami</i>	141
63.2. H. Kaczorowska, <i>Szukamy zastępców przymiotników i przysłówków</i>	143
64. H. Kaczorowska, <i>Najmilsze miejsce na świecie</i> - W. Próchniewicz, <i>W naszym domu</i>	144
65. H. Kaczorowska, <i>Szczęście o zapachu kawy</i> - J. Tuwim, <i>Zapach szczęścia</i>	146
66. H. Kaczorowska, <i>Czy o częściach mowy wiemy już wszystko? Sprawdzian</i>	147
67. <i>Propozycje tematów wypracowań klasowych</i>	148
68. H. Kaczorowska, <i>Świat za 50 lat</i> - Justyna, <i>Troskliwe dłonie</i> ; Asia, <i>Dziadkowie są potrzebni</i>	148
69. M. Kwiecińska, <i>Test sprawdzający umiejętności kształtowane w I semestrze</i>	150
III. H. Kaczorowska, OSIĄGNIĘCIA UCZNIÓW W KLASIE VI	152
IV. H. Kaczorowska, KONTROLA I OCENA OSIĄGNIĘĆ UCZNIOWSKICH	159

I. PROPOZYCJA PLANU PRACY w I SEMESTRZE KLASY VI wg PODRĘCZNIKÓW „JA i ŚWIAT”

Lp.	Teksty literackie, inne teksty kultury, tematy lekcji	Osiągnięcia		Liczba godzin	Uwagi
		Wiadomości i umiejętności	Postawy		
		WRZESIEŃ			
		Uczeń:			
1	<p>Mapa Polski, mapa Europy, pamiątki wakacyjne, arkusz ze słownictwem pomocniczym.</p> <p>Temat: <i>Wracamy bogatsi o nowe przeżycia i doświadczenia.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - opowiada o najciekawszych wakacyjnych przeżyciach; prezentuje pamiątki i zdjęcia; - pokazuje na mapie trasy wakacyjnych wędrowek; - słucha uważnie wypowiedzi koleżanek i kolegów; - zna i stosuje zasady pisowni nazw własnych; - orientuje się w układzie i zawartości treściowej podręczników do j. polskiego w kl. VI 	<ul style="list-style-type: none"> - ocenia wartość wakacyjnych przeżyć i doświadczeń, wyciąga z nich naukę; - przestrzega zasad udanej, kulturalnej rozmowy; 	1	Realizacja ścieżki czytelniczo-medialnej.
2	<p>Przemek Leszczyński Wierszyk futurologiczny; Słownik wyrazów obcych.</p> <p>Temat: <i>Jak Przemek wyobraża sobie przyszłość? A jak - my?</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - czyta wiersz: głośno, wyraźnie, z właściwą interpretacją głosową; - określa cechy bohatera wiersza - wypowiedź popiera cytatami; - konkretyzuje znaczenie słów: <i>futurologia, futurologiczny</i>, korzysta ze słownika wyrazów obcych; - wyjaśnia znaczenie słów: <i>„będę mieszkał w Cybernecie, będę żył w teleprzestrzeni”</i>; - ocenia wizję przyszłości przedstawioną w wierszu; 	<ul style="list-style-type: none"> - interesuje się komunikacją telewizyjną; - dostrzega szkodliwość nadmiernej korzystania z komputera; - dzieli się refleksjami na temat własnej przyszłości. 	1	Realizacja ścieżki prozdrowotnej oraz czytelniczo - medialnej.
3	<p>Zbigniew Herbert: Pudełko zwane wyobraźnią.</p> <p>Temat: <i>Czarodziejka - wyobraźnia.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia rolę wyobraźni w swoich ulubionych zabawach; - tworzy związki frazeologiczne z rzeczownikiem <i>wyobraźnia</i>; - szuka w wierszu „magicznych” słów, opisuje wywołane dzięki nim obrazy; - poszukuje własnych słów „magicznych”, maluje (słowami lub farbami) obraz powstały w wyobraźni; - redaguje wypowiedź na temat: <i>Wyobraźnia zmienia świat.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - zastanawia się, w jaki sposób rozwijać i kształcić wyobraźnię, docenia jej rolę. 	1	

Lp.	Teksty literackie, inne teksty kultury, tematy lekcji	Osiągnięcia		Liczba godzin	Uwagi
		Wiadomości i umiejętności	Postawy		
4	Test ortograficzny Temat: <i>Pamiętajmy o ortografii! Pisownia ó, u, rz, ż, ch, h.</i>	- wykonuje ćwiczenia gramatyczno-ortograficzne w celu przypomnienia poznanych w klasie IV - V zasad ortograficznych. - sprawdza umiejętności: pisownia ó-u, rz-ż, ch-h.	- docenia znaczenie treningu ortograficznego dla poprawnego pisania.	1	
5	Stanisław Lem: Pierwsze lektury; Słownik języka polskiego, katalogi w bibliotece szkolnej. Temat: <i>W jakich książkach warto utonąć?</i>	- czyta tekst ze zrozumieniem; - wyjaśnia za pomocą słownika znaczenie słów: <i>biografia, autobiografia</i> ; - wskazuje wydarzenia autobiograficzne z życia St. Lema; opowiada o zainteresowaniach pisarza z czasów dzieciństwa i młodości; wymienia autorów i tytuły ulubionych książek pisarza; - tworzy związki frazeologiczne z wyrazem <i>książka</i> , wyjaśnia przenośne znaczenie zwrotów: <i>odkrywać Amerykę, utonąć w książkach</i> itd. - wynotowuje z katalogów tytuły książek St. Lema - pamięta o poprawnej pisowni; - formułuje argumenty zachęcające do przeczytania wybranej przez siebie (ulubionej) książki.	- docenia wartość nauki, książki, słowników w zdobywaniu wiedzy, poszukuje informacji.	1	Realizacja ścieżki czytelniczo - medialnej
6	Podr. do kształc. językowego (PdKJ), s. 5-6: Waga słów. Temat: <i>By mowa nie była źródłem nieporozumień.</i>	- wyjaśnia sens stwierdzenia: „Mowa jest źródłem nieporozumień” - określa na podstawie ćwiczeń przyczyny zakłóceń w komunikacji; - formułuje wypowiedź w sposób poprawny, nie budzący wątpliwości.	- dba o jasny, czytelny sposób przekazywania informacji.	1	
7	Edmund Niziurski: Sposób na Alcybiadesa. Temat 1: <i>Jak „połknąć bakcyła historii” - zagadka SPONY.</i> Temat 2: <i>Jak planować zajęcia i gospodarować czasem?</i>	- czyta tekst ze zrozumieniem; - wyjaśnia za pomocą tekstu, na czym polegał „sposób na Alcybiadesa”, komentuje skuteczność stosowanych przez uczniów metod; - udowadnia, że bohaterowie opowiadania „połknęli bakcyła historii”; - dzieli się własnymi doświadczeniami na temat metod uczenia się.	- rozważa, w jaki sposób planować zajęcia i gospodarować czasem; docenia znaczenie dobrej organizacji pracy.	2	Realizacja ścieżki prozdrowotnej.

Lp.	Teksty literackie, inne teksty kultury, tematy lekcji	Osiągnięcia		Liczba godzin	Uwagi
		Wiadomości i umiejętności	Postawy		
8	PdKJ, s. 7-9: Sięgamy do źródeł informacji. Temat: <i>Potrafimy korzystać ze słowników.</i>	- świadomie i celowo korzysta z różnego typu słowników: - ortograficznego, - wyrazów obcych, - wyrazów bliskoznacznych, - języka polskiego	- poszukuje informacji w różnych źródłach.	1	Realizacja ścieżki czytelniczo-medialnej
9	Benedykt Hertz: Pamiętna klasówka. Temat: <i>Oplakane skutki czytania i pisanie bez zrozumienia.</i>	- opowiada o przeżyciach i przygotowaniach uczniów w XIX-wiecznej szkole; - dyskutuje na temat problemów współczesnych uczniów; - wyjaśnia przyczyny kłopotów bohatera opowiadania na klasówce z historii; - przedstawia swoje poglądy na temat podpowiadania i ściągania; - opracowuje kilka rad i wskazówek przydatnych podczas przygotowań do sprawdzianu.	- szczerze i krytycznie ocenia podpowiadanie i ściąganie w szkole.	1	Realizacja ścieżki prozdrowotnej.
10	Joan Webster: Długonogi Pająk. Temat: <i>Kim są Agata Abbot i Długonogi Pająk?</i>	- przedstawia wydarzenia z życia Agaty - bohaterki opowiadania; - przygotowuje scenkę dramową i uczestniczy w niej; - nazywa cechy charakteru Agaty, wypowiada się na temat jej przeżyć, ocenia jej zachowanie i postawę; - z humorem komentuje nazwy, które Agata nadała Tajemniczemu Opiekunowi; - pisze list do kogoś, kogo nie zna, ale chciałby poznać.	- docenia wartość humoru i optymizmu w życiu; - wyraża własne odczucia i refleksje.	2	
11	PdKJ, s. 10-12: Nasze wypowiedzi mają swój cel. Temat: <i>Informuję, radzę, odmawiam, zachęcam...</i>	- formułuje wypowiedź zgodnie z intencją: informuje, pyta, przekonuje, zachęca - nakłania, gratuluje, składa życzenia; - odczytuje intencje zawarte w różnych wypowiedziach;	- dba o poprawną komunikację; używa odpowiednich zwrotów i wyrażań; - kształtuje postawę asertywną; - kształtuje racjonalny stosunek do reklam.	1	- Realizacja ścieżki: wychowanie do życia w społeczeństwie; - Realizacja ścieżki czyt. - medialnej.

Lp.	Teksty literackie, inne teksty kultury, tematy lekcji	Osiągnięcia		Liczba godzin	Uwagi
		Wiedomości i umiejętności	Postawy		
12	Marta Fox: Mieć prawdziwą koleżankę. Temat: <i>Jaki powinien być prawdziwy przyjaciel?</i>	<ul style="list-style-type: none"> - na podstawie tytułu i treści opowiadania określa elementy świata przedstawionego: czas i miejsce akcji, wydarzenia, postacie; - wskazuje w tekście narratora i utożsamia go z bohaterką opowiadania; - charakteryzuje bohaterkę: gromadzi materiał związany z cechami usposobienia, zachowania, charakteru; - objaśnia znaczenie przysłów mówiących o przyjaźni; - uczestniczy w dyskusji na temat: <i>Jaki powinien być przyjaciel?</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - przekonuje się, że prawdziwa przyjaźń wymaga lojalności, szczerości, oddania. 	1-2	- Realizacja ścieżki: wychowanie do życia w społeczeństwie.
13	Hanna Ożogowska: Wypracowanie Michała. Temat: <i>O sztuce pisania wypracowań.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - na podstawie treści opowiadania charakteryzuje narratora i głównego bohatera; - formułuje opinię o Michale - autorze „wypracowania”; - pisze opowiadanie na temat: „Z wizytą u koleżanki, która na szczęście była w domu”: redaguje plan opowiadania i wymyśla interesującą fabułę. 	<ul style="list-style-type: none"> - ocenia postawę Michała; uznaje, że w wypowiedzi pisemnej obowiązują określone reguły. 	1	
14	PdKJ, s. 13.: Test sprawdzający czytanie ze zrozumieniem. Temat: <i>Czy rozumiesz, co czytasz?</i>	<ul style="list-style-type: none"> - czyta tekst ze zrozumieniem; - rozwiązuje zadania o charakterze zamkniętym i otwartym; - wie, gdzie szukać informacji; - redaguje przepis; - potrafi udzielić rady. 	<ul style="list-style-type: none"> - koncentruje się na wykonaniu zadań; - dokonuje samooceny własnej pracy. 	1	- Realizacja ścieżek: czyt. - medialnej i prozdrowotnej.
15	Halina Snopkiewicz: Widok z okna. Temat: <i>Dowcip udany czy wątpliwy? - ocena wypracowania Marka.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - przedstawia (z humorem) przebieg lekcji języka polskiego; - wyszukuje w tekście i odczytuje głośno fragmenty, które mówią o przeżyciach, uczuciach Marka; - wyraża opinię (podając argumenty) na temat treści wypracowania; - podaje przykłady dowcipów (udanych i wątpliwych); - analizuje wskazówki dla opisujących; - redaguje opis widoku ze swojego okna. 	<ul style="list-style-type: none"> - rozważa konsekwencje różnych zachowań, np. odpowiedzialności, lekceważenia, pracowitości. 	1	

Lp.	Teksty literackie, inne teksty kultury, tematy lekcji	Osiągnięcia		Liczba godzin	Uwagi
		Wiadomości i umiejętności	Postawy		
16	Kazimierz Przerwa-Tetmajer: W lesie. Temat: Żeby dostrzec piękno, trzeba uważnie patrzeć.	- wyróżnia obrazy poetyckie - impresje, opisuje je własnymi słowami; - wskazuje epitety, przenośnie, ożywienia i określa ich funkcje w wierszu; - redaguje wypowiedź na temat: <i>Piękno tkwi również w rzeczach zwykłych. Żeby je dostrzec, trzeba uważnie patrzeć.</i>	- czuje związek emocjonalny ze światem przyrody; - umie dostrzec piękno.	1	
17	PdKJ, s. 14-17 Temat: Powtarzamy wiadomości o czasowniku.	- wyszukuje w tekście czasowniki; - odróżnia formy osobowe od nieosobowych; - określa czas, osobę, liczbę, rodzaj czasowników; - utrwała pisownię cząstki -uj w formach czasu teraźniejszego; - poprawnie akcentuje formy 1. i 2. osoby liczby mnogiej czasowników w czasie przeszłym.		1-2	
18	Julian Tuwim: Strofy o późnym lecie. Temat: Zobacz, ile jesieni!	- czyta wiersz głośno, z odpowiednią intonacją; - wyodrębnia obrazy w wierszu; rysuje jeden z nich i podpisuje go odpowiednim cytatem; - opisuje „jesienny świat” i jego barwy; - pamięta o poprawnej pisowni przymiotników typu <i>żółto-brązowy</i> ; - wskazuje w wierszu epitety, przenośnie i porównania; określa ich wpływ na obrazowość tekstu.	- dostrzega przemijalność czasu; - zachwycą się pięknem i bogactwem jesiennej przyrody.	1	
19	PdKJ, s. 17-19 Temat: Wybiera się jak sójka za morze i wybrać się nie może. O czasownikach dokonanych i niedokonanych.	- odróżnia formy niedokonane od dokonanych; - od form niedokonanych tworzy formy dokonane za pomocą odpowiednich przedrostków: <i>na-, prze-, wy-, od-, s-, z-, za-, ob-</i> . - poprawnie tworzy formy czasu przyszłego od czasowników dokonanych i niedokonanych.		1	

Razem 21 -24

Lp.	Teksty literackie, inne teksty kultury, tematy lekcji	Osiągnięcia		Liczba godzin	Uwagi
		Wiadomości i umiejętności	Postawy		
		PAŹDZIERNIK			
		Uczeń:			
20	Jerzy Harasymowicz: Narowistość pióra; Wisława Szymborska: Radość pisania; Słownik wyrazów obcych. Temat: Trud i radość pisania.	- określa osoby mówiące w wierszach na podstawie cytatów; - rozważa radości i rozterki związane ze sztuką tworzenia poezji; - docieka sensu metafor; piękna i oryginalności zastosowanych w wierszach porównań i epitetów; - przy pomocy słownika objaśnia znaczenie słowa <i>Pegaz</i> ; - czyta wybrany wiersz głośno, z zaangażowaniem.	- dostrzega i przeżywa piękno prawdziwej poezji; - szanuje twórców - mistrzów słowa.	1-2	- Realizacja ścieżki czyt. - medialnej.
21	Wypracowanie klasowe	- doskonali umiejętność redagowania opowiadania i opisu.	- dba o precyzję wypowiedzi, stara się w sposób poprawny i oryginalny podporządkować kompozycję i formę tematowi pracy.	2+1	
22	PdKJ: s. 20 - 22 Temat: Wyrażamy polecenia, rozkazy i prośby.	- stosuje, dobiera czasowniki odpowiednio do wypowiedzi (polecenie, rozkaz, prośba); - poprawnie odmienia formy trybu rozkazującego.	- kulturalnie wyraża polecenia, rozkazy i prośby; - wie, jak należy dbać o bezpieczeństwo nad wodą; - zna zasady zdrowego odżywiania.	1	- Realizacja ścieżki prozdrowotnej.
23	Daniel Defoe: Przypadki Robinsona Crusoe. Atlasy geograficzne, globus Temat 1: Podróżujemy śladami Robinsona Crusoe. Temat 2: Trudności są po to, aby je przezwyciężyć.	- zna cechy powieści przygodowo-podróżniczej (robinsonada); - określa czas i miejsce zdarzeń fabularnych, wątek główny i wątki poboczne, rolę postaci epizodycznych, rodzaje narracji; - wskazuje na mapie miejsca pobytu Robinsona; - opisuje (na podst. tekstu) ukształtowanie wyspy, poszczególne miejsca: grotę York, Wzgórze Nadziei itd., roślinność, zamieszkujące ją zwierzęta;	- ceni u ludzi odwagę, przedsiębiorczość, mądrość - cechy, które pomagają walczyć z przeciwnościami losu.	5	

Lp.	Teksty literackie, inne teksty kultury, tematy lekcji	Osiągnięcia		Liczba godzin	Uwagi
		Wiadomości i umiejętności	Postawy		
	<p>Temat 3: <i>Zapraszamy na konferencję prasową z Robinsonem.</i></p> <p>Temat 4: <i>Sprawdzian. Robinson Crusoe i jego przygody.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozważa, jakie cechy osobowości Robinsona pomogły mu przetrwać na bezludnej wyspie: W jaki sposób organizował pracę? Jakie wprowadzał zmiany, by polepszyć warunki życia?; - zaznacza i komentuje fragmenty mówiące o przeżyciach wewnętrznych bohatera; - redaguje charakterystykę Robinsona; - w roli Robinsona opowiada wybraną (najciekawszą!) przygodę; - wciela się w rolę dziennikarza lub Robinsona - przygotowuje pytania na konferencję prasową (argumenty, kontrargumenty). 			
24	<p>PdKJ, s. 23-26</p> <p>Temat 1: <i>Gdyby tygrysy jadły irysy ...</i> Mówimy o czynnościach przypuszczalnych.</p> <p>Temat 2: <i>O pisowni cząstek -bym, -byś, -by, -byśmy, -byście.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - odróżnia formy przypuszczające od form orzekających i rozkazujących; - wskazuje w tekście czasowniki nazywające czynności przypuszczalne; - zna i poprawnie stosuje zasadę pisowni cząstki -by poprawnie akcentuje czasowniki nazywające czynności przypuszczalne; - redaguje wypowiedź pisemną z wykorzystaniem czasowników nazywających czynności przypuszczalne, np. <i>Gdybym został(a) prezydentem...</i> 		2	
25	<p>Stanisław Grochowiak: <i>Królewna przeszłość.</i></p> <p>Temat: <i>Znaki przeszłości.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje nadawcę i adresata w wierszu; wyszukuje epitety, przenośnie i porównania odnoszące się do przeszłości, proponuje własne poetyckie środki stylistyczne, np. <i>przeszłość to szkatuła pełna wspomnień</i>; - wyjaśnia znaczenie słów: „Nie kalecz ich starości, ale jak najczulej jak przez jeźdźnię przeprowadź przez wieki”; - pisze opowiadanie na temat: „Gdyby kamień przemówił, jaką historię by opowiedział?” 	<ul style="list-style-type: none"> - zastanawia się, dlaczego należy poznać i szanować przeszłość, tradycję; - poznaje i szanuje pomniki przeszłości. 	1	<ul style="list-style-type: none"> - Realizacja ścieżki: wychowanie do życia w społeczeństwie, moduł: wychowanie patriotyczne.

Lp.	Teksty literackie, inne teksty kultury, tematy lekcji	Osiągnięcia		Liczba godzin	Uwagi
		Wiadomości i umiejętności	Postawy		
26	PdKJ, s. 26-29 Temat 1: <i>Kto jest czynny, a kto bierny? O stronie czynnej czasownika.</i> Temat 2: <i>Kiedy czasowniki występują w stronie biernej?</i>	- odróżnia formy strony czynnej i biernej; - przekształca zdania, zmieniając stronę czasowników; - świadomie, w uzasadnionych sytuacjach używa strony biernej.	- dba o precyzję i jasność wypowiedzi.	2	
27	Józef Ignacy Kraśzewski: Testament króla. Słownik języka polskiego. Słownik wyrazów obcych Temat 1: <i>Władysław Łokietek - mąż wielki, małego ciała a potężnej siły ducha.</i>	- czyta tekst ze zrozumieniem; określa realia historyczne: czas, miejsce, bohaterowie; - wyjaśnia znaczenie słów <i>testament</i> i <i>dynastia</i> ; - wymienia i komentuje najważniejsze wskazówki i rady przekazane Kazimierzowi przez ojca; - charakteryzuje Władysława Łokietka jako człowieka i władcę: Jak wyglądał? Jakie miał cechy charakteru? Czego dokonał?	- zgłębia historię Polski, rozwija dociekliwość poznawczą;	1	- Realizacja ścieżki: wychowanie do życia w społeczeństwie, moduł: wychowanie patriotyczne.
28	Wszystko o czasowniku - test gramatyczno-ortograficzny	- stosuje w praktyce wiadomości i umiejętności zdobyte na lekcjach.	- koncentruje się na wykonaniu zadań	1	
29	Janko z Czarnkowa: Fragm. Kroniki; Edykt królewski o utworzeniu Akademii Krakowskiej. Temat: <i>Król, który zastał Polskę drewnianą, a zostawił murowaną.</i>	- czyta ze zrozumieniem teksty staropolskie: fragment <i>Kroniki i Edyktu królewskiego</i> ; - zbiera informacje o Kazimierzu Wielkim; - wyjaśnia, w jaki sposób król Kazimierz wypełnił testament ojca; - redaguje notatkę: przedstawia zasługi króla, który „Zastał Polskę drewnianą, a zostawił murowaną...”.	- docenia zasługi władców z dynastii Piastów	1	- Realizacja ścieżki wychowanie do życia w społeczeństwie, moduł: wychowanie patriotyczne.
30	PDKJ: s. 97-99 Temat: <i>Prawie wszystko o pisowni wielką literą.</i>	- zna i stosuje zasady pisowni wielką literą; - korzysta ze słownika ortograficznego.		1	

Lp.	Teksty literackie, inne teksty kultury, tematy lekcji	Osiągnięcia		Liczba godzin	Uwagi
		Wiadomości i umiejętności	Postawy		
31	Marian Orłóń Jan Tyszkiewicz: Stopka królowej Jadwigi; Janina Malendowicz: Akademia Krakowska. Temat: <i>Jadwiga - człowiek o wielkim sercu i mądra królowa.</i>	- gromadzi informacje na temat: Jakim człowiekiem i jakim władcą była królowa Jadwiga? - przedstawia historię powstania Uniwersytetu Jagiellońskiego - sporządza na ten temat notatkę; - precyzuje cechy legendy jako gatunku epickiego; - streszcza legendę - wykorzystując w tym celu wskazówki: Jak pisać streszczenie? - zbiera informacje o kobietach, które odegrały ważną rolę w historii Polski; przedstawia sylwetkę jednej z nich.	- kształci postawę patriotyczną; - interesuje się przeszłością narodu, korzeniami i rozwojem rodzimej nauki i kultury.	1-2	Realizacja ścieżki: wych. do życia w społeczeństwie; moduł - wychowanie patriotyczne.
32	PdKJ, s. 30-33 Temat: <i>Jakie wyrazy zaliczamy do rzeczowników?</i> Powtórzenie i wiadomości.	- podane rzeczowniki grupuje wg nazw osób, zwierząt, roślin, rzeczy i zjawisk przyrody; - tworzy rzeczowniki od czasowników i przymiotników; - określa ich liczbę i rodzaj oraz funkcję w zdaniu; - łączy z odpowiednio dobranymi przymiškami; - odróżnia rzeczowniki własne od pospolitych.		1	
Razem: 21 - 23 godz.					
LISTOPAD					
Uczeń:					
33	H. Sienkiewicz: Bitwa pod Grunwaldem; Jan Matejko: Bitwa pod Grunwaldem. Temat: <i>Wielka bitwa, historyczne zwycięstwo ...</i>	- zna datę bitwy pod Grunwaldem; - na podstawie fragmentów powieści opisuje atmosferę przed walką, przedstawia najdramatyczniejsze momenty walki, opowiada o męstwie wojsk polskich i litewskich, uzasadnia zwycięstwo wojsk polsko-litewskich nad potęgą krzyżacką; - porównuje opis literacki bitwy z wizerunkiem Jana Matejki; - wymienia cechy powieści historycznej.	- podziwia odwagę, męstwo króla i wojsk polsko-litewskich; - jest dumny ze zwycięstwa oręża polskiego.	2	Realizacja ścieżki: wychowanie do życia w społeczeństwie; moduł - wychowanie patriotyczne.

Lp.	Teksty literackie, inne teksty kultury, tematy lekcji	Osiągnięcia		Liczba godzin	Uwagi
		Wiadomości i umiejętności	Postawy		
34	Konstanty Ildefons Galczyński: „ Piosenka o Wicie Stwoszu ”; Album przedstawia- jący ołtarz Wita Stwosza. Temat: <i>Świat zaklęty w drewnie.</i>	- na podstawie wiersza przedstawia sylwetkę słynnego rzeźbiarza; w wypowiedzi stosuje odpow. zwroty i wyrażenia, np. <i>talent, pasja, artysta, pomysł, twórczość ...</i> ; - cytuje fragmenty przedstawiające relacje między matką i synem; - uzasadnia, że utwór jest pieśnią; - redaguje wypowiedź (opis) na temat wybranych rzeźb ołtarza Wita Stwosza.	- stara się zrozumieć osobowość artysty: blaski i cienie jego życia.	1	Realizacja ścieżki czyt. - medialnej.
35	PdKJ, s. 34-36 Temat: <i>Kruk krukowi oka nie wykole. Temat i końcówka w odmianie rzeczowników.</i>	- odmienia rzeczowniki przez przypadki w I. poj. i mnogiej; wyróżnia temat i końcówkę; - stosuje je we właściwej formie w zdaniach; w razie wątpliwości sięga do słownika poprawnej polszczyzny.		2	
36	Władysław Broniewski: Kopernik . Temat: <i>Sam przeciw gwiazdom ...</i>	- na podstawie wiersza opisuje pracę wielkiego astronoma, jego rozterki, chwile zwątpienia i niezwykłych odkryć; - przygotowuje notatkę o Mikołaju Koperniku i jego dokonaniach; - udowadnia, dlaczego Kopernik był człowiekiem wielkiej odwagi; - wyjaśnia znaczenie słów: <i>Zatrzymał Słońce i poruszył Ziemię.</i>	- odczuwa dumę z wagi odkrycia M. Kopernika; - dostrzega znaczenie osiągnięć naukowych dla rozwoju ludzkości.	1	Realizacja ścieżki: wych. do życia w społeczeństwie; modul - wychowanie patriotyczne.
37	Janina Porazińska: W czarnoleskim dworze . Temat: <i>W gościnie u Jana z Czarnolasu.</i>	- wchodzi w rolę gościa czarnoleskiego dworu i opowiada o gościnności gospodarza; - wyjaśnia sens przysłów: „ <i>Gość w dom, Bóg w dom</i> ” itp.; - wykazuje różnice w obyczajach żywieniowych dawnej Polski i Włoch; - wyjaśnia pochodzenie słowa „włoszczyzna”. - dyskutuje na temat kultury zdrowego odżywiania się; przypomina poznane w klasie V zasady; dobiera argumenty.	- przestrzega zasad zdrowego odżywiania; - kulturalnie zachowuje się przy stole.	1	Realizacja ścieżki <i>edukacja prozdrowotna.</i>

Lp.	Teksty literackie, inne teksty kultury, tematy lekcji	Osiągnięcia		Liczba godzin	Uwagi
		Wiedomości i umiejętności	Postawy		
38	PdKJ, s. 36-38 Temat: <i>Przyjaciele naszych przyjaciół - naszymi przyjaciółmi. Tematy oboczne w odmianie rzeczowników.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - dostrzega osobliwości w odmianie rzeczowników; wyróżnia tematy oboczne; - określa rodzaje oboczności; - stosuje prawidłowe formy w wypowiedzi; w razie wątpliwości sięga do słownika poprawnej polszczyzny. 	<ul style="list-style-type: none"> - dba o poprawność języka ojczystego. 	2	Realizacja ścieżki czyt. - medialnej.
39	Jan Kochanowski: Fraszki. Temat: <i>„Fraszki” - klejnoty polskiego słowa.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - dobiera argumenty potwierdzające, że J. Kochanowski był uważnym obserwatorem świata i ludzi; - wymienia wartości, które pochwałał i wartości, które ganił; - uzasadnia, że „każda fraszka jak klejnot, mieni się piękną barwą polskiego słowa”; - zaznacza we fraszkach archaizmy i objaśnia za pomocą słownika znaczenie słowa „archaizm”. 	<ul style="list-style-type: none"> - nazywa wartości, które mają dla niego szczególne znaczenie; - odkrywa piękno staropolskiej poezji. 	1	Realizacja ścieżki: wych. do życia w społeczeństwie; moduł - wychowanie patriotyczne.
40	<i>Tadeusz Szyma: Matejko;</i> Hanna Mortkowicz-Olczakowa: <i>Wuj Jan.</i> Temat: <i>Obrazami opowiadać dzieje...</i>	<ul style="list-style-type: none"> - na podstawie wiersza i opowiadania uzasadnia, że Jan Matejko w swych obrazach przypominał i utrwalał historię ojczyzny; - interpretuje słowa wiersza: „I nim Polska powstała z niewoli, on ją pierw w swych płótnach wyzwolił”; - organizuje w klasie galerię dzieł Mistrza Jana; wchodzi w rolę przewodnika; - ciekawie i barwnie opowiada treść wiersza; - porównuje twórczość Jana Matejki z twórczością Henryka Sienkiewicza; - jako gość w pracowni malarza opisuje tę wizytę. 	<ul style="list-style-type: none"> - przeżywa dzieła wielkiego malarza; - docenia znaczenie malarstwa historycznego. 	2	Realizacja ścieżki: wych. do życia w społeczeństwie; moduł - wychowanie patriotyczne.
41	PdKJ, s. 107-108 Temat: <i>Jak poprawnie pisać trudne zakończenia niektórych rzeczowników?</i>	<ul style="list-style-type: none"> - poprawnie stosuje pisownię rzeczowników zakończonych na <i>-dztwo, -ctwo, -śba, -źba, -zca, -źca, -zka</i>; uzasadnia ich pisownię; - korzysta ze sł. ortograficznego. 		1	

Lp.	Teksty literackie, inne teksty kultury, tematy lekcji	Osiągnięcia		Liczba godzin	Uwagi
		Wiadomości i umiejętności	Postawy		
42	„Nastał dzień niepodległości...” - cytaty z „Tygodnika Ilustrowanego” z 1918 r. Temat: <i>Nastał dzień niepodległości ...</i>	- wyjaśnia znaczenie daty 11 listopada 1918 r. w historii Polski; - korzysta ze Słownika frazeologicznego języka polskiego - wypisuje wyrażenia i zwroty ze słowami: <i>radość i ojczyzna</i> ; układa z nimi zdania; - wyjaśnia krótko stwierdzenie „Nasz własny patriotyzm może dziś mierzyć nasze siły na zamiary”.	- kształtuje postawę patriotyzmu; - pogłębia znaczenie słów: wolność, ojczyzna.	1	Realizacja ścieżki: wychowanie do życia w społeczeństwie, moduł - wychowanie patriotyczne.
43	PdKJ: s. 39-42 Temat: <i>Wiem, jak odmieniać nazwiska.</i>	- zna zasady odmiany nazwisk odmieniających się jak: przymiotniki (np. Cegielski), rzeczowniki (np. Nowak, Janik); stosuje prawidłowe formy w wypowiedziach; - tworzy nazwiska żeńskie za pomocą przyrostków <i>-owa</i> i <i>-ówna</i> ; - stosuje prawidłowe formy w języku potocznym i w dokumentach.	- zwraca uwagę na fleksyjny charakter języka polskiego.	1	
44	Pieśni legionowe: „Maszerują strzelcy”, „Pierwsza brygada” - nagranie utworów. Temat: <i>Legenda, która przetrwała - pieśni o legionistach.</i>	- gromadzi informacje na temat Legionów J. Piłsudskiego; - charakteryzuje, na podstawie utworów, legionistów; - bada budowę pieśni; wyodrębnia środki stylistyczne; - udowadnia, że utwory te mają charakter patriotyczny i są pomnikami przeszłości.	- uroczycie i z powagą słucha nagrań pieśni legionowych.	1	Realizacja ścieżki: wychowanie do życia w społeczeństwie, moduł - wychowanie patriotyczne.
45	PdKJ, s. 43-45 Temat: <i>Jak odmieniamy nazwy miejscowości?</i>	- uzupełnia zdania odpowiednimi formami nazw miejscowości; - stosuje pisownię wielką literą; - od nazw własnych tworzy odpowiednie formy przymiotników - stosuje pisownię małą literą.		1	
46	Konstanty Ildefons Gálczyński: Pieśń o żołnierzach z Westerplatte. Temat: <i>„...Przyszło im zginąć latem...”</i>	- określa osobę mówiącą w wierszu; - cytuje fragmenty ukazujące bohaterką postawę żołnierzy; - wyjaśnia funkcję zdań w nawiasach; - bada budowę wiersza; określa ilość zwrotek, rodzaj rymów, wskazuje środki stylistyczne; - wyjaśnia sens ostatniej zwrotki; - pięknie czyta wiersz; akcentuje jego rytm.	- uświadamia sobie konieczność obrony ojczyzny.	1	Realizacja ścieżki: wychowanie do życia w społeczeństwie, moduł - wychowanie patriotyczne.

Lp.	Teksty literackie, inne teksty kultury, tematy lekcji	Osiągnięcia		Liczba godzin	Uwagi
		Wiadomości i umiejętności	Postawy		
47	PdKJ, s. 46-49 Temat: <i>Gdzie dobre słowa, tam zgoda gotowa. Wszystko o przymiotnikach.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznaje przymiotniki; określa ich przypadek, liczbę i rodzaj; - analizuje zależność między rzeczownikiem a przymiotnikiem (związek zgody) i poprawnie stosuje przymiotniki; - korzysta ze sl. j. polskiego i sl. wyr. bliskoznaczných. - podaje wyrazy bliskoznaczných; - redaguje wypowiedź (opis) z zastosowaniem przymiotników opisujących i oceniających. 		1-2	
48	Józef Szczepański: Pałacyk Michła. Temat: <i>Młodzi bohaterowie powstania warszawskiego.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - opowiada o dzielności i odwadze powstańców - na podstawie wiersza i innych źródeł; - uzasadnia optymistyczny wydźwięk wiersza; - wykazuje, że piosenka zagrzewała powstańców do walki i podtrzymywała na duchu; - porównuje postawę powstańców z postawą bohaterów pieśni legionowych. 	<ul style="list-style-type: none"> - szanuje bohaterstwo i męczeńską śmierć tych, którzy polegali za ojczyznę. 	1	Realizacja ścieżki: wych. do życia w społeczeństwie; moduł - wychowanie patriotyczne.
49	Ola z Warszawy: Siwy Pan. Temat: <i>Przed Grobem Nieznanego Żołnierza.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - opracowuje notatkę o powstaniu i dziejach Grobu Nieznanego Żołnierza; - wyjaśnia jego symbolikę; - interpretuje tytuł „Siwy Pan”; - redaguje artykuł pt.: „Wycieczka do miejsca pamięci narodowej”. 	<ul style="list-style-type: none"> - w odpowiedniej sytuacji składa hołd poległym za ojczyznę. 	1	Realizacja ścieżki: wych. do życia w społeczeństwie; moduł - wychowanie patriotyczne.
50	PdKJ, s. 109-110 Temat: <i>Kłopotliwe zakończenia przymiotników.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - tworzy przymiotniki zakończone na <i>-dzki, -cki, -wski, -ski</i> i objaśnia ich pisownię. 		1	

Razem: 22 - 23 godz.

Lp.	Teksty literackie, inne teksty kultury, tematy lekcji	Osiągnięcia		Liczba godzin	Uwagi
		Wiadomości i umiejętności	Postawy		
		GRUDZIĘŃ			
		Uczeń			
51	Irena Jurgielewiczowa: Ten obcy. Tematy: 1) <i>Spotkanie z bohaterami książki „Ten obcy“;</i> 2) <i>Gdy tak jak Zenek nie ma się domu.</i> 3) <i>Jaki był Zenek - główny bohater powieści „Ten obcy“? Charakterystyka.</i>	- wskazuje elementy świata przedstawionego (akcja, fabuła, wątek, postacie); - ocenia postępowanie bohaterów, dzieli się refleksjami na temat problemów rodzinnych dzieci; prezentuje własny punkt widzenia; - dokonuje próby charakterystyki głównego bohatera w oparciu o zebrany materiał; - bierze udział w dyskusji na temat konfliktów międzypokoleniowych; - poszukuje dowodów przyjaźni między bohaterami.	- dostrzega i rozumie uczucia innych; - unika powierzchownych ocen; - docenia wartość przyjaźni.	4	Realizacja ścieżki: wychowanie do życia w społeczeństwie, moduł: wychowanie do życia w rodzinie.
52	Ćwiczenia gramatyczno-ortograficzne utrwalające wiadomości o rzeczowniku i przymiotniku. Temat: <i>Rzeczowniki i przymiotniki bez tajemnic.</i>	- stosuje w praktyce wiadomości i umiejętności zdobyte na lekcjach. - dba o popr. językową; - korzysta ze słownika j. polskiego.		1	Realizacja ścieżki czyt. - medialnej.
53	Rudyard Kipling: List do syna. Temat: <i>Co to znaczy BYĆ CZŁOWIEKIEM?</i>	- wskazuje adresata i nadawcę w wierszu; - bada budowę utworu; określa funkcję słowa „jeżeli“; - bierze udział w dyskusji: „Co to znaczy być człowiekiem?“ - wnioski zapisuje w punktach.	- prezentuje swoją opinię; - dokonuje refleksji nad swoim postępowaniem; - pogłębia własną dojrzałość.	2	Realizacja ścieżki: wychowanie do życia w społeczeństwie.
54	Anatol Stern: Najpiękniejsze na świecie. Temat: <i>Co jest najpiękniejsze na świecie?</i>	- barwnie opowiada treść przypowieści; - tłumaczy sens słów gołębiczy: „To właśnie było najpiękniejsze ze wszystkiego, co w życiu widziałam!“; - rozwija w dowolnej formie myśl: „Co dla Ciebie jest najważniejsze na świecie?“.	- szanuje drugiego człowieka; - ceni takie wartości, jak: miłość i poświęcenie się dla drugiego człowieka, pomoc w potrzebie, przyjaźń.	1	Realizacja ścieżki: wychowanie do życia w społeczeństwie.

Lp.	Teksty literackie, inne teksty kultury, tematy lekcji	Osiągnięcia		Liczba godzin	Uwagi
		Wiadomości i umiejętności	Postawy		
55	PdKJ, s. 50-53 Temat: <i>Gdzie dwóch się bije, tam trzeci korzysta. O liczebnikach.</i>	- stosuje poprawne formy liczebników głównych, porządkowych, zbiorowych i ułamkowych; - dba o poprawność ortograficzną i fleksyjną w mowie i w piśmie; - analizuje odmianę liczebników prostych i złożonych.		2	
56	Wisława Szymborska: Nienawiść. Ryszard Krynicki: Dobroć. Temat: <i>Zło dobrem zwyciężaj.</i>	- prezentuje swoje odczucia po lekturze wierszy; nazywa uczucia; - wyszukuje w sł. frazeologicznym zwroty i wyrażenia ze słowem „nienawiść” i „dobroć”; stos. je w zdaniach; - udowadnia na podstawie utworu, że nienawiść jest agresywna, niebezpieczna i niszcząca; - tłumaczy siłę dobroci; doбира trafne określenia; uzasadnia, dlaczego „dobroć jest nieśmiertelna”; - uzasadnia, że „nienawiść ma bystre oczy snajpera i śmiało patrzy w przyszłość”; - poszukuje odpowiedzi na pytanie: W jaki sposób można przezwyciężyć nienawiść? - odkrywa, że skutecznym sposobem zwycięstwa nad nienawiścią jest okazywanie dobroci.	- docieka przyczyn nienawiści wśród ludzi; - poszukuje sposobów radzenia sobie z negatywnymi emocjami; - uświadamia sobie, że dobro i tolerancja stanowią siłę człowieka; - dba o właściwe relacje z rówieśnikami; - okazuje serdeczność i empatię.	2	Realizacja ścieżki: wychowanie do życia w społeczeństwie. Realizacja ścieżki czyt. i medialnej.
57	PdKJ, s. 54-56 Temat: <i>Wszędzie dobrze, ale w domu najlepiej. Co wiemy o przysłówkach?</i>	- rozpoznaje przysłowki - nieodmienne części mowy; - określa ich rolę w zdaniu; - redaguje wypowiedź z zastosowaniem przysłówek; - odróżnia przysłowki odprzymiotnikowe; - utrwała zasady pisowni „nie” z przysłówkami; - korzysta ze słowników.		1	
58	Emilia Lisiecka: Zachary Plater na zakupach. Temat: <i>Przedświadczy zawirowanie głowy.</i>	- czyta tekst ze zrozumieniem; - rozumie co oznacza wyr. „gorączka przedświadczy zakupy”; - sporządza poradnik dla kupujących; - zwraca uwagę na metody promocji sprzedaży stosowane przez handlowców;	- z rozwagą podchodzi do różnorodnych atrakcyjnych ofert handlowych; - uczy się planować zakupy; - uczy się dystansu wobec reklam.	1-2	Realizacja ścieżki czyt. i medialnej.

Lp.	Teksty literackie, inne teksty kultury, tematy lekcji	Osiągnięcia		Liczba godzin	Uwagi
		Wiadomości i umiejętności	Postawy		
59	Ernest Bryll: Ktoś pukał. Temat: <i>„Ktoś pukał (...), aleśmy nie słyszeli” (!?)</i>	<ul style="list-style-type: none"> - dostrzega elementy tradycji chrześcijańskiej w wierszu: cytuje odpowiednie fragmenty; - analizuje styl życia współczesnego człowieka, rozumie niszczący wpływ szybkiego tempa życia i braku czasu na kontakt z bliskimi; - wyszukuje w tekście powtórzenia i określa ich funkcje. 	<ul style="list-style-type: none"> - uświadamia sobie destrukcyjny wpływ pośpiechu, tempa życia; - stara się znaleźć czas dla swoich najbliższych. 	1	Realizacja ścieżki: wychowanie do życia w społeczeństwie.
60	Krzysztof Daukszewicz: Świąteczny stół. Temat: <i>Pielegnujmy tradycję!</i>	<ul style="list-style-type: none"> - z uwagą czyta wspomnienia autora; - wyjaśnia sens słów: „Zawsze szło ku górze”; - dzieli się swoimi refleksjami na temat życzeń synów autora; - opowiada o tradycjach bożonarodzeniowych w swoim domu. 	<ul style="list-style-type: none"> - kultywuje tradycję świąteczną, zwłaszcza więz z bliskimi i wspólne „smakowanie” polskich potraw. 	1	Realizacja ścieżki: wychowanie do życia w społeczeństwie.
61	Antoine de Saint Exupery: Ważna prawda. Tematy: <i>Jak rodzi się przyjaźń?</i>	<ul style="list-style-type: none"> - pięknie i z refleksją czyta fragment „Małego Księcia”; - wyjaśnia sens cytatu: „Oswoić, znaczy stworzyć więzy...”; - opowiada o przyjaźni rodzącej się pomiędzy lisem i Małym Księciem; cytuje odpowiednie fragmenty tekstu; - interpretuje słowa: „Dobrze widzi się tylko sercem. Najważniejsze jest niewidoczne dla oczu”. 	<ul style="list-style-type: none"> - wyraża opinię na temat przyjaźni i miłości; - jest przekonany, że rozwijanie i pogłębianie tych uczuć wzbogaca duchowo człowieka. 	2	Realizacja ścieżki: wychowanie do życia w społeczeństwie.
Razem: 17-18godz.					
STYCZEŃ					
Uczeń:					
62	Tadeusz Różewicz: Przepaść. Temat: <i>Nad przepaścią krawężnika...</i>	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia głównych bohaterów wiersza; - wypisuje zwroty i wyrażenia charakterystyczne babcię i chłopca; - wyjaśnia sens przenośni: „przepaść krawężnika”, „otchłań ulicy”; - samodzielnie tworzy przenośnie ze słowami - kluczami: <i>otchłań, przepaść, miłość</i>; maluje ilustrację będącą ich odzwierciedleniem; - analizuje budowę i formę wiersza - formułuje wniosek. 	<ul style="list-style-type: none"> - wykazuje szacunek wobec ludzi starszych; - okazuje im życzliwość i pomoc. 	1	Realizacja ścieżki: wychowanie do życia w społeczeństwie.

Lp.	Teksty literackie, inne teksty kultury, tematy lekcji	Osiągnięcia		Liczba godzin	Uwagi
		Wiadomości i umiejętności	Postawy		
63	PdKJ, s. 57-60 Tematy: 1) <i>Zastępujemy rzeczowniki zaimkami.</i> 2) <i>Szukamy zastępców przymiotników i przysłówków.</i>	- zastępuje zaimkami - rzeczownikami, przymiotnikami, przysłówkami; - poprawnie używa krótszych i dłuższych form zaimków rzeczownych (mi, mnie, ...); - uzupełnia zdania odpowiednimi formami zaimków rzeczownych, przymiotnych, przysłownych; - utrwała pisownię „nie” z zaimkami.		2	
64	Wojciech Próchniewicz: <i>W naszym domu.</i> Temat: <i>Najmilsze miejsce na świecie.</i>	- opisuje nastrój, jaki wywołuje wiersz oraz obrazy powstałe w wyobraźni; - wypisuje cytaty charakteryzujące rodzinny dom; - wskazuje w wierszu przenośnię i wyjaśnia ich znaczenie; - wyszukuje uosobienia i określa ich funkcję.	- czuje więź z rodzinnym domem - oazą bezpieczeństwa i spokoju.	1	Realizacja ścieżki: wychowanie do życia w społeczeństwie; moduł - wychowanie do życia w rodzinie.
65	Julian Tuwim: <i>Zapach szczęścia.</i> Temat: <i>Szczęście o zapachu kawy i wanilii.</i>	- nazywa postać mówiącą w wierszu; - wyjaśnia tytuł utworu; - opowiada o dzieciństwie chłopca; - redaguje wypowiedź o wspomnieniach z własnego dzieciństwa; - konstruuje wypowiedź - opis własnego przeżycia: <i>Nigdy tego nie zapomnę.</i>	- uczy się przeżywać radosne chwile i zachowywać je we wspomnieniach.	1	Realizacja ścieżki: wychowanie do życia w społeczeństwie; moduł - wychowanie do życia w rodzinie.
66	PdKJ, s. 61. <i>Test sprawdzający umiejętności i wiadomości.</i> Temat: <i>Czy o częściach mowy wiemy już wszystko?</i>	- wskazuje w tekście poznane części mowy; - redaguje krótkie formy wypowiedzi zgodnie z poleceniami; - poprawnie stosuje poznane części mowy: czasowniki, rzeczowniki, przymiotniki, liczebniki i zaimki;	- dokonuje samooceny własnych umiejętności i postępów w nauce.	1	
67	<i>Wypracowanie klasowe</i>	- doskonalą umiejętność redagowania wypowiedzi pisemnej, np. : opowiadania z opisem, sprawozdania - relacji, kartki z pamiętnika, próby charakterystyki.		2 + 1 (poprawa)	

